

Forventningsnotat til regionalt planforum, 2. september 2025:

Regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark – Planprogram

Bakgrunn

Fylkestinget vedtok i sak 17/25 Utviklingsplan for Finnmark. Regional planstrategi 2024 - 2028, at det skal utarbeides **Regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark**.

I henhold til bestemmelser i plan og bygningsloven (§ 4-1) skal det for alle regionale planer som ledd i varsling av planoppstart utarbeides **et planprogram** som grunnlag for planarbeidet.

Planprogrammet er en oppskrift på hvordan planarbeidet skal gjennomføres og skal gjøre rede for:

- **Formålet** med planarbeidet
- **Planprosessen** med frister og deltakere, inkl. organisering av arbeidet og fremdriftsplan
- **Opplegget for medvirkning**, spesielt i forhold til grupper som antas å bli særlig berørt
- **Behov for utredninger**

Regional planmyndighet (Fylkeskommunen) utarbeider forslag til planprogram i samarbeid med berørte kommuner og statlige myndigheter. Forslag til planprogram sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn i minst seks uker. Etter høringsperioden vedtas planprogrammet av fylkestinget.

Forventninger til regionalt planforum

Fylkeskommunen ønsker tilbakemeldinger fra deltakerne i møtet i regionalt planforum på følgende tema:

1. Formål og plantema
2. Opplegget for medvirkning
3. Fremdrift og organisering av arbeidet
4. Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Tema 1: Formål og plantema

Etter Russlands angrep på Ukraina i februar 2022 er den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa dramatisk endret. Finnmarks beliggenhet med grense til Russland skaper noen særskilte utfordringer og spesielle behov i en vesentlig skjerpet og uforutsigbar sikkerhetssituasjon. Statlig bruk av sammensatte virkemidler og Russland som dimensjonerende størrelse for norsk sikkerhet påvirker hele samfunnet i Finnmark.

Finnmark har behov for en overordnet plan, som søker å styrke Finnmarkssamfunnets robusthet og motstandskraft. En regional plan i henhold til plan- og bygningsloven er et velegnet verktøy når flere aktører er nødt til å samarbeide for å løse felles problemstillinger på tvers av sektorer, forvaltningsnivå og kommunegrenser. Det gjelder i aller høyeste grad for tematikk innen samfunnssikkerhet, totalberedskap og totalforsvaret.

Motstandskraft i det sivile samfunn er viktig for Norges samlede evne til å håndtere det sammensatte trusselbildet. I Finnmark er det særlig viktig å etterstrebe hovedmålene i **Totalberedskapsmeldingen**, som innebærer å styrke samfunnets motstandskraft gjennom et sivilsamfunn som er forberedt på krise og krig, som motstår sammensatte trusler og som

understøtter militær innsats. Totalberedskapsmeldingens sju hovedprioriteringer danner et godt utgangspunkt for å definere temaer i en regional plan for robusthet og motstandskraft.

- Sikre bosetting, god grunnberedskap og levende lokalsamfunn i hele landet
- Utnytte samfunnets samlede ressurser bedre i forebygging og krisehåndtering, herunder involvere næringsliv og frivillige i beredskapsarbeid lokalt, regionalt og nasjonalt
- Styrke digital motstandskraft og nasjonal kontroll over kritisk infrastruktur og strategisk viktige virksomheter, naturressurser, eiendom og verdier
- Styrke motstandskraften i befolkningen og bevare høy grad av tillit i samfunnet.
- Styrke forsyningssikkerheten, herunder matsikkerheten
- Sikre tettere samarbeid mellom sivile sektorer og forsvarssektoren
- Styrke sivil evne til å understøtte alliert militær innsats i rammen av NATO og gjennom styrket nordisk og europeisk beredskapssamarbeid

Nasjonal sikkerhetsstrategi har følgende tre strategiske hovedprioriteringer:

- For det første må vi raskt styrke forsvarsevnen. Vi må igjen være forberedt på at krig kan ramme Norge. I rammen av Nato, skal vi bidra til at Europa tar langt større ansvar for egen sikkerhet.
- For det andre må vi gjøre samfunnet mer motstandsdyktig. Vi må alle forstå truslene vi står overfor. Vi må sammen redusere våre sårbarheter og styrke evnen til å håndtere mer alvorlige hendelser.
- For det tredje må vi styrke vår økonomiske sikkerhet. Det krever at vi forbedrer konkurranseevnen i norsk økonomi, reduserer sårbarhetene overfor land vi ikke har sikkerhetssamarbeid med, og at vi forbedrer det økonomiske samarbeidet med allierte og partnere.

Regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark vil være et bidrag til å oppnå det som beskrives under prioritering 2.

Til grunn for planarbeidet ligger også NATOs **syv grunnleggende forventninger til motstandsdyktighet i kritiske samfunnsfunksjoner** (Seven Baseline Requirements):

- Kontinuitet i nasjonale styringssystemer og kritiske offentlige tjenester
- Robust energiforsyning
- Evne til å håndtere ukontrollert forflytning av mennesker
- Robust mat- og vannforsyning
- Evne til å håndtere masseskader
- Robuste kommunikasjonssystemer
- Robuste transportsystemer

Totalberedskap handler om samfunnets evne til å mobilisere og samordne sine samlede ressurser i et sammensatt risiko- og trusselbilde.

Formålet med planen er å øke trygghet for befolkningen i Finnmark og nasjonal sikkerhet gjennom å styrke beredskap og motstandskraft. Planen har til hensikt å styrke og bygge relasjoner mellom samfunnsaktørene og å bevisstgjøre befolkningen. Den skal bidra til å videreutvikle det regionale og

lokale samarbeidet for å håndtere trusselbildet og styrke beredskap, samt å videreutvikle arenaer for å prioritere og gjennomføre innsats i tråd med utfordringsbildet. Planen har til hensikt å bidra til å samle statlige, regionale og lokale aktører om en felles og helhetlig retning i arbeidet med konkrete regionale og lokale tiltak når det gjelder robusthet og motstandskraft.

En regional plan for robusthet og motstandskraft vil bidra til å styrke det regionale og lokale samvirket for å håndtere trusselbildet og styrke beredskapen og motstandskraften i sivilsamfunnet i Finnmark.

Ved å lage en regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark, får vi en regional demokratisk og forvaltningsmessig forankring av samfunnsutviklingen i Finnmark på dette viktige området. En regional plan for robusthet og motstandskraft bringer samtidig det statlige arbeidet med sikkerhet og beredskap nærmere befolkningen i Finnmark, og forplikter alle forvaltningsnivåer. En regional plan vil bidra til å samle statlige, regionale og lokale aktører om en felles og helhetlig retning og plan i arbeidet med konkrete regionale og lokale tiltak.

Planprogrammet skal inneholde en beskrivelse av plantema som søkes belyst i den regionale planen.

Følgende problemstilling settes som et utgangspunkt for videre arbeid med spesifisering av plantemaer:

Problemstilling:

Hva må til for at Finnmarksamfunnet skal være best mulig forberedt for krise og krig og i stand til å møte krav/forventninger i Totalberedskapsmeldinga, Nasjonal sikkerhetsstrategi og NATOs sju grunnleggende forventninger til robuste sivilsamfunn?

Med dette spørsmålet som et bakteppe kan regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark ta for seg blant annet følgende temaer:

- Samle laget på tvers av forvaltningsnivåer, sektorer og geografi for å stake ut en felles retning og prioritere tiltak for å bygge robusthet og motstandskraft i sivilsamfunnet i Finnmark.
- Styrke regionalt og lokalt samvirke mellom myndigheter, privat sektor, organisasjonsliv og befolkning. Herunder etablere kommunikasjonsplattformer og bygge grunnlag for informasjonsdeling.
- Etablere felles og helhetlig regional og lokal situasjonsforståelse.
- Bidra til kompetanseutvikling, erfaringsdeling og ressursutnyttelse på tvers av sektorer, forvaltningsnivåer og geografi gjennom å utnytte eksisterende arenaer og etablere nye arenaer ved behov.
- Bidra til økt trygghet for befolkningen i Finnmark gjennom å styrke samfunnets robusthet og motstandskraft
- Bevisstgjøre befolkningen om trusselbildet og hvordan man best kan sørge for sin egen sikkerhet (praktisk og mental egenberedskap) for å bidra til å styrke sivilsamfunnets robusthet og motstandskraft og gjennom dette bidra til nasjonens sikkerhet
- Levere beslutningsgrunnlag og situasjonsbeskrivelser fra Finnmark til nasjonale myndigheter
- Lage et grunnlag for prioritering av relevante tiltak og allokere ressurser til handlingsprogrammet fra de ulike medvirkende aktørene samt nasjonale myndigheter

Disse temaene kan grupperes og spesifiseres videre i arbeidet med planprogrammet.

Spørsmål til diskusjon:

- Er det noe som er uklart ved formålet? Noe som kunne vært noe mer presisert, tilføyd eller tatt bort?
- Hvilke tema, som ikke er nevnt i opplistingen over, bør en regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark inneholde?
- Inneholder opplistingen temaer som ikke bør behandles i denne regionale planen?

Tema 2: Opplegg for medvirkning

Planprogrammet skal gjøre rede for opplegget for medvirkning i arbeidet med den regionale planen.

Sentrale aktører å involvere i arbeidet er blant annet følgende:

- Statsforvalter
- Kommuner/Regionråd
- Finnmark Politidistrikt
- Forsvaret/ HV 17
- Sivilforsvaret (Øst og Vest-Finnmark)
- Sametinget
- Frivillighet
- Næringslivet
- Universitet/ Forskningsmiljøer
- Fylkesberedskapsrådet i Finnmark

Det kan være hensiktsmessig å etablere en ekstern referansegruppe med deltakere fra virksomheter nevnt i opplistingen over.

Det kan også være hensiktsmessig å etablere tematiske arbeidsgrupper for ulike temaer i planen.

Spørsmål til diskusjon:

- Hvilke aktører eller grupper av aktører, bør delta i det videre arbeidet med regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark?
- Hvilke aktører bør delta i en ekstern referansegruppe?
- Finnes det eksisterende nettverk og samarbeidsarenaer på regionalt nivå som bør involveres i dette planarbeidet?
- Er det behov for å etablere nye nettverk eller samarbeidsarenaer på regionalt nivå for temaet robusthet og motstandskraft i Finnmark?
- Hvilke aktiviteter er hensiktsmessige i dette planarbeidet?
- Er det aktuelt å ta i bruk webinarer, dialogmøter, workshops, frokostmøter, innspillmøter?
- Hva med spørreundersøkelser eller andre medvirkningsaktiviteter?
- Hva foretrekkes, digitale møter eller fysiske møter?

Tema 3: Fremdrift og organisering av arbeidet

I planprogrammet fastsettes fremdriftsplanen og organiseringen av arbeidet med regional plan for robusthet og motstandskraft.

Fylkeskommunen som regional planmyndighet legger opp til følgende fremdrift for politisk behandling av regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark:

Dato	Fremdrift politisk behandling
Oktober 2025	Fylkesutvalget vedtar høringsforslaget til planprogram og sender det på høring
Desember 2025	Fylkestinget fastsetter endelig planprogram
Høst 2026	Fylkesutvalget sender regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark på høring
Desember 2026	Fylkestinget i Finnmark vedtar endelig plan med handlingsprogram

Fylkeskommunen er regional planmyndighet med følgende ansvar:

- Vedtaksorgan (fylkestinget)
- Politisk styringsgruppe (fylkesutvalget)
- Prosjektansvarlig (fylkeskommunedirektør)

Øvrig organisering vil omfatte:

- Intern tverretattlig arbeidsgruppe i fylkeskommunen
- Ekstern referansegruppe
- Tematiske arbeidsgrupper med eksterne deltakere

Det er lagt opp til relativ rask fremdrift og en effektiv planprosess. Bakgrunnen for dette blant annet at 2026 er det nasjonale totalforsvarsåret og det vil være av stor betydning å få vedtatt en regional plan for robusthet og motstandskraft i Finnmark nettopp i Totalforsvarsåret 2026.

Arbeidet med selve planen kan starte opp parallelt med at planprogrammet er under utarbeiding og på høring, men hovedinnsatsen settes inn vinter/vår/sommer 2026 slik at planen kan sendes på høring tidligst mulig høsten 2026.

Regionale planer skal som hovedregel være langsiktige. Det er lagt opp til en varighet for denne planen på 12 år (2027 – 2038). En slik langsiktighet vil ikke forhindre dynamikk, da handlingsprogrammet til planen kan rulleres jevnlig og oppdateres i tråd med endringer i omgivelsene.

Spørsmål til diskusjon:

- Har regionalt planforum innspill til fremdriftsplanen?

Tema 4: Kunnskapsgrunnlag og utredningsbehov

Dersom det er behov for utredninger i tilknytning til planarbeidet, skal dette gjøres rede for i planprogrammet.

Innen tematikken totalberedskap, totalforsvaret, robusthet og motstandskraft eksisterer det allerede mye oppdatert og relevant kunnskap og føringer som er relevant å legge til grunn, blant annet følgende:

- Meld. St.9 (2024 – 2025) Totalberedskapsmeldingen– Forberedt på kriser og krig
- Regjeringenes sikkerhetsstrategi
- Nasjonale trussel- og risikovurderinger (PST, E-tjenesten, NSM)
- Finnmark Politidistrikts åpne trusselvurdering
- Fylkes ROS for Troms og Finnmark
- Andre regionale og lokale (kommunale) ROS-analyser og beredskapsplaner
- NATOs art. 3: Sju grunnleggende forventninger til motstandsdyktighet i kritiske samfunnsfunksjoner (Seven Baseline Requirements)
- Forskningsartikler mm om hybride trusler, påvirkning, robusthet og motstandskraft

Spørsmål til diskusjon:

- Er det annet eksisterende kunnskapsgrunnlag når det gjelder robusthet og motstandskraft som er relevant for vårt planarbeid?
- Har dere innspill på nye utredninger el som er nødvendig med tanke på å få ny relevant kunnskap for vårt arbeid med denne planen?